מעריב עסקים
כ"ד באב תשפ"ו | 7.8.2026

מי רוצה להיות
טריליונר?

14 חברות ענק, רובן מתחום הטכנולוגיה, שוות כיום טריליון דולר ומעלה ■ אילון מאסק לבדו חצה בחודש שעבר את רף שווי טריליון הדולר - וההערכות הן שנוספים יצטרפו אליו בשנים הקרובות ■ מה זה עושה לכלכלה העולמית? מה זה עושה לדמוקרטיות המערביות? ובעיקר: מה זה עושה לכסף שלנו? ■ **צלי גרינברג, עמ' 4-5**

צילומים: רויטרס, Andrew Harnik/Getty Images, אינג אינק, י"ע

גיל הזהב

אזרחי ישראל חיים יותר - אבל גם משלמים יותר ■ לזינוק בתוחלת החיים יש מחיר, והוא לא נמדד רק בכסף

שלמה מעוז, עמ' 2-3

חי בסרט

ברק מסיקה הקים את סרטי גרינגו במטרה אחת: להביא את הוליווד לישראל וליצור סרטי קולנוע שגם יהיו שווים כסף - והרבה

טליה לוין, עמ' 6-7

צלי גרינברג

מועדון הטריליון

בחודש שעבר חצה אילון מאסק את רף שווי טריליון הדולר (ומאז כבר הספיק לרדת ממנו), וההערכות מדברות על חמישה טריליונרים שיצטרפו אליו תוך עשור ■ כיצד ניתן להתמודד עם חברות־על ששוויין עולה על התמ"ג של המדינה שבה הן נמצאות? האם כל העושר הזה מאיים על הדמוקרטיה? ומדוע נשמעות יותר ויותר אזהרות מפני סכנה ליציבות הפיננסית העולמית?

עם שווי שוק החוצה את רף טריליון הדולר וגבוה מהתמ"ג של רוב המדינות המארחות אותן, ענקיות הטכנולוגיה כבר לא משחקות לפי הכללים – הן כותבות אותם מחדש, ומכתיבות את הקצב לממשלות שאמורות לרסן אותן.

ב"מועדון טריליון הדולר" נמצאות כיום 14 חברות ציבוריות בינלאומיות (נכון לתחילת השבוע), ולצידן אדם אחד בלבד שעשה היסטוריה וחצה בחודש שעבר את רף שווי טריליון הדולר בכוחות עצמו – אילון מאסק, שמאז הספיק כבר לרדת ממנו. שוויו האישי של מאסק עמד ביום הנפקת ספייס־אקס (12 ביוני) על כ־1.2 טריליון דולר כתוצאה משילוב החזקותיו בחברה לצד החזקתו בטסלה. עד 1 ביולי כבר ירד שוויו לכ־1 טריליון דולר לפי "פורבס", ועד 20 ביולי נותרו בידו "רק" כ־772 מיליארד. הטריליונר הראשון בתולדות המין האנושי החזיק מעמד קצת יותר משבועיים, בעיקר בשל התנודתיות החדה במניות טסלה וספייס־אקס.

הנסיגה מרף הטריליון לא מוחקת את עצם חצייתו ואת האפשרות לעבור אותו שוב. ארגון אוקספם (Oxfam), המפרסם דוח שנתי על אי־שוויון עולמי לקראת פתיחת הפורום הכלכלי העולמי בדאבוס, צפה כבר בינואר 2025 שעד אמצע העשור הבא יצטרפו למאסק עוד חמישה טריליונרים חדשים – עדכון כלפי מעלה מתחזית הארגון שנה קודם לכן, שדיברה על טריליונר בודד נוסף בלבד.

התחזית העדכנית ביותר של הארגון, שפורסמה בדאבוס בינואר 2026 תחת הכותרת "להתנגד לשלטון העשירים", מציגה תמונה עוד יותר קיצונית: עושר המיליארדרים העולמי זינק ב־2025 בכ־16% לשיא של כל הזמנים ועומד על 18.3 טריליון דולר – קצב עלייה מהיר פי שלושה ממוצע זינוק העושר בחמש השנים שקדמו לו. לפי הדוח, 12 האנשים העשירים בעולם כבר מחזיקים יחד בכ־2.635 טריליון דולר – יותר מהעושר המצרפי של מחצית האנושות הנמצאת ברמה הסוציו־אקונומית התחתונה, כלומר יותר מכ־4.1 מיליארד בני אדם.

שוקי חיזוי כמו Kalshi מעריכים כרגע סיכוי של כ־32% לכך שמארק צוקרברג (מייסד ומנכ"ל מטא) יהפוך לטריליונר הבא עד שנת 2033, 21% לג'נסן הואנג (מייסד ומנכ"ל אנבידיה), ו־6% למייקל דל (מייסד ויו"ר דל טכנולוגיות) – חרף העובדה שהונו הנוכחי גבוה מזה של שניהם גם יחד.

לכאורה מדובר רק במושג חדש, שמחליף מושגים ישנים שאומרים בעצם את אותו הדבר: אדם או חברה שברשותם הרבה יותר כסף משיש לרוב הציבור. לפני שני עשורים היו אלה המיליונרים, שהיוו כ־0.2% מאוכלוסיית העולם וכיום כבר מהווים כ־1.7% ממנה. אחריהם הגיעו המיליארדרים, שמספרם עמד על כ־793 בלבד בשנת 2006 וזינק פי 4.3 לכ־3,428 נכון ל־2026 לפי "פורבס" – וכעת מצטרפים לכמה מהם עוד כמה אפסים למספר המבטא את שווי החזקותיהם.

פי שלושה מהתמ"ג

אלא שכל אפס נוסף מימין אינו עניין קוסמטי בלבד – הוא משפיע על אי־השוויון בחברה, על הסכנות הציבור ופרטיותו, על יכולת החדשנות האנושית, ואפילו – כך יטענו לא מעט כלכלנים – על עתידה של הדמוקרטיה עצמה. השאלה המרכזית שצפה מכל אפס כזה מטרידה: אילו מדינות בכלל מסוגלות לפקח על ישויות ששוויין עוקף את התמ"ג שלהן עצמן? במיוחד כאשר לא מעט מחסכונות הציבור שלהן תלויים, במישרין או בעקיפין, בהחלטה של מייסד או בעל שליטה בודד.

התוצר הלאומי של טייוואן, לדוגמה, מוערך על ידי קרן המטבע הבינלאומית והבנק העולמי בכ־770 עד 790 מיליארד דולר לשנת 2026 – בעוד שווי חברת השבבים הטייוואנית TSMC, הגדולה בעולם בתחומה, שמעסיקה כ־90 אלף עובדים, עמד על כ־2.1 טריליון דולר עת נבחנה – כמעט פי שלושה מגובה התמ"ג של המדינה שבה היא ממוקמת.

ולא מדובר רק בטכנולוגיה וחומרה. חברת הנפט הסעודית אראמקו, הנמצאת בבעלות המדינה כמעט במלואה, שווה כ־1.7 טריליון דולר – כשליש מעל התוצר הלאומי של סעודיה כולה, המוערך בכ־1.24 עד 1.29 טריליון דולר על ידי קרן המטבע הבינלאומית.

ובעוד התוצר של קוריאה הדרומית עומד על כ־1.93 טריליון דולר, ענקית האלקטרוניקה סמסונג ויצרנית השבבים SK hynix המקומיות שוות יחד כ־2 טריליון דולר – יותר מכל הכלכלה הקוריאנית גם יחד, אם

צילומים: רויטרס, Andrew Harnik, Getty Images, איגי אירמן

דארל ווסט: "דמות כמו מאסק צוברת מינוף פוליטי וטכנולוגי שמתחרה בכוחה של מדינת לאום, מסוגל להטות תוצאות בחירות ולעצב שיח ציבורי של מיליוני עוקבים בבת אחת. ככל שהעושר הזה גדל, כך פוחת בפועל מספר המגבלות שממשלות מסוגלות עדיין להטיל"

כי כל אחת מהן בנפרד עדיין נמצאת מתחת לגובה התמ"ג הארצי.

מובילות השווי בוול־סטריט ארה"ב אומנם עדיין לא הצליחו לעקוף את התוצר של האומה האמריקאית, אך עשר החברות הציבוריות המובילות בה (ראו טבלה) כבר שוות מצרפית כ־28 טריליון דולר נכון לעת בחינתן – כ־86% מאומדן קרן המטבע הבינלאומית לתמ"ג האמריקאי לשנת 2026, העומד על כ־32.4 טריליון דולר נומינלי.

אזהרה נוקבת בנושא אף מגיעה מגוף רגולטורי – בנק אנגליה. בדוח היציבות הפיננסית שפרסם ב־7 ביולי 2026 קבע הבנק המרכזי הבריטי כי חמש חברות הבינה המלאכותית המובילות בעולם (ההיפרסקיילרים) היוו רק כ־3% מהיקף החוב הקונצרני המדורג בארה"ב בסוף 2025, בעוד עד מאי 2026 הן כבר היוו כ־15% מהיקף כל ההנפקות החדשות של אותה שנה. בדוח הקודם, מדצמבר 2025, הזהיר הבנק כי מחירי המניות בארה"ב, בייחוד בחברות AI, מתקרבים לרמות המתיחות מאז בועת הדוט־קום של תחילת שנות ה־2000, ושחמש חברות הטק הגדולות בארה"ב מהוות יחד כ־30% ממדד ה־S&P 500 – שיא של 50 שנה.

חשוב להדגיש כי לא מדובר בתופעה שקטה או הדרגתית. 12 מתוך 14 חברות "מועדון טריליון הדולר" הצטרפו אליו בעשור האחרון בלבד, ומתחת לסף, במרחק נגיעה בלבד, ניצבות שלוש חברות נוספות הנמצאות בדרך לחצייתו. שתיים מהן כבר חצו אותו ומאז נסוגו לאחור (אלי־לילי ומיקרון).

אפל הייתה הראשונה לחצות את מפתן המועדון מבין ענקיות הטכנולוגיה, ואחריה שאר ענקיות הטק. עם תחילת גל ה־AI והביקוש האדיר לזיכרון ולשבבים, גם חברות הענק מתחום הזיכרון נכנסו למועדון האקסקלוסיבי – ובמהירות: הן חצו את רף טריליון הדולר בהפרש של כשלושה שבועות בלבד זו מזו.

האחרונה להיכנס למועדון הטריליונרים היא חברת החלל והלוויינים ספייס־אקס, שבשליטת מאסק. אף שאינה חברת AI או שבבים במובן הקלאסי, גם היא שיחקה היטב על מחזות דמיונות העתיד שבהם משוטטים כיום המשקיעים.

תלות מסוכנת

השווי העצום שאליו הגיעו החברות הללו אינו הבעיה שהכי מטרידה את הרגולטורים – ואפילו לא את המשקיעים החוששים מבועה. הבעיה האמיתית שהם מזהים נעוצה במה שעשוי משקלן החדש לעולל לאיזון הכוחות שבין צורכי המדינה לבין צורכי התאגיד, ובין צורכי הפרט והאנושות לבין אינטרסים עסקיים ומסחריים.

פרופ' גבריאל צוקמן, כלכלן צרפתי־אמריקאי הנחשב לאחד המומחים המובילים בעולם לחקר אי־שוויון, מקלטי מס ועושר עולמי, ומנהל את מרכז סטון לחקר אי־שוויון בעושר ובהכנסה באוניברסיטת ברקלי בקליפורניה, כתב מאמר דעה מיוחד ב"גארדיאן" הבריטי בעקבות הנפקת ספייס־אקס וחציית מאסק את סף טריליון הדולר. במאמר, שכותרתו "עידן הטריליונרים יהיה נורא לדמוקרטיה. הנה כיצד נוכל להילחם חזרה", כתב צוקמן בין היתר כי "ריכוז עושר קיצוני מוביל לריכוז כוח קיצוני, עד כדי איום ממשי על עצם האפשרות של דמוקרטיה". צוקמן טוען כי הכוח הזה מאפשר לעשירי־העל "לחנוק תחרות בשווקים, לעצב ולנווט את השיח הציבורי, להשפיע באופן בלתי הוגן על קביעת מדיניות, 'לקנות' בחירות ולבלום קדמה חברתית".

דארל ווסט, עמית בכיר במכון ברוקינגס בוושינגטון, כתב במאמר שפורסם במכון כחצי שנה לפני כן כי "דמות כמו מאסק – שפרוסה בר־זמנית על פני רכב חשמלי, תעופה וחלל, לוויינים, בינה מלאכותית ורשת חברתית ענקית – צוברת מינוף פוליטי וטכנולוגי שמתחרה בכוחה של מדינת לאום, מסוגל להטות תוצאות בחירות ולעצב שיח ציבורי של מיליוני עוקבים בבת אחת. ככל שהעושר הזה גדל, כך פוחת בפועל מספר המגבלות שממשלות מסוגלות עדיין להטיל".

עו"ד יואב מר, שותף וראש תחום עסקאות בינלאומיות במשרד עורכי הדין אגמון עם טולצ'ינסקי, מוסיף כי "עבור החברות הללו המדינה היא גם ספק, גם לקוח וגם רגולטור. כך שצריך להסתכל על הנושא מכמה כיוונים: למדינה אומנם יש הרבה מאוד כוח בדמות מתן האישור לפעילות כלשהי, אספקת משאבים כמו קרקע וחיבורים לתשתיות, והיא לעיתים גם אחד הלקוחות הכי גדולים של עסקים אלה. אך הקשר בינה לבין החברות מורכב ולא תמיד ידה של המדינה על העליונה. אפשר לקחת כדוגמה את חברות הענק הטכנולוגיות שמגיעות ארצה ורוצות לפתוח מרכזי פיתוח שהולכים להעסיק כ־5,000־10,000 איש למרכז. זה לא סוד שחברות אלה מנהלות משא ומתן מול המדינות שבהן הן פועלות, לצד דיווחים כי אותן חברות איימו בסגירת הפעילות אם אותן ממשלות לא ישתפו פעולה. בנוסף, יש לעיתים תלות בין צורכי המדינה לבין אותן החברות, לדוגמה בנושאי ביטחון, ולכן תהיה נטייה טבעית ללכת יותר לקראתן".

הימור מרוכז

וול־סטריט אומנם שותפה לעת עתה לחגיגת השווי ותרגומו הישיר לכיסי המשקיעים – אך העוצמה העולה של מייסדים, מנכ"לים ובעלי שליטה בחברות הענק לא נעדרת גם מחששותיהם של מובילי עולם ההון, המצטרפים לשורת האזהרות. ג'יימי דיימון, מנכ"ל בנק JPMorgan Chase – המתקרב אף הוא בשוויו לרף הטריליון – הביע הזדהות עם חלק מהטענות שעלו בנושא, ובאמצע יולי צוטט ב־Axios אומר, בין היתר, כי "אם

המשך בעמוד 12 <<<

מועדון הטריליון

המשך מעמוד 5 <<<

הייתי האזרח הממוצע הייתי אומר: 'האנשים האלה מתעשרים בצורה שלא תיאמן, ואנחנו נשארים מאחור'". דיימון ציטט גם את נתוני הפדרל ריזרב, שלפיהם 1% העשירים ביותר בארה"ב מחזיקים כ־32% מהעושר האמריקאי – הפער הגדול ביותר מאז שהבנק המרכזי החל למדוד את הנתון הזה, ב־1989.

אנליסטים כמו אמילי רולנד מ־John Hancock Investment Management מדגישים שאף שהיסודות הפיננסיים של ענקיות הטריליון – בעיקר אלו מתחום הטכנולוגיה – עדיין חזקים, ורווחיותן עודנה מצדיקה חלק ניכר מהשווי, רמת הריכוזיות שלהן בתחומי פעילותן, וחלקן ההולך וגדל במדדים הבורסאיים, הפכו כשלעצמם לגורם סיכון. זאת משום שכל כישלון, שערוריית רגולציה, איבוד יתרון בתחרות הבינה המלאכותית או סתם דשדוש ממושך יובילו לפגיעה בחשבון הפנסיה של כל שכיר ושכירה שמעולם לא בחרו במודע להשקיע את החסכונות שלהם באותה חברה ספציפית.

מחקר של גולדמן זאקס מאוקטובר 2024 מזהיר כי ריכוזיות שוק ההון בכמה חברות בודדות – אותן שחקניות ענק שחוצות זו אחר זו את רף הטריליון דולר – מגבילה באופן מבני את הסיכוי לתשואות ארוכות טווח עבור כלל המשקיעים, כולל קרנות הפנסיה וקופות הגמל שרוב הציבור תלוי בהן לעתידו הכלכלי. כשחמש עד שש חברות מהוות למעלה משליש ממדד ה־S&P 500, כל תיק פנסיוני עוקב־מדד הופך למעשה, בלי שאיש שם לב, להימור מרוכז על בריאותן העסקית של ענקיות טכנולוגיה בודדות. "זו בדיוק אחת הסיבות שהנפקת ספייס־אקס עוררה גלים", מסכם עו"ד מר, "שהרי כשחברה מתחילה לרכז שיעור הולך וגדל מכספי הציבור נשאלת השאלה עד כמה לציבור יש יכולת להשפיע על השקעתו מול החברה.

"מאסק מחזיק בכ־80% מכוח השליטה בספייס־אקס, כשבתקנון אין סעיף שמאפשר את סיום העסקתו. במובן זה יש פער בין האינטרס של ציבור המשקיעים להשפיע על כיוונית הכלכליים של החברה, דוגמת רמת הסיכונים שהם מוכנים שהחברה תיקח, לבין המוכנות של בעל השליטה להיענות להם לנוכח שליטתו המוחלטת. מכאן שהציבור שילם המון כסף שהוציא מחסכונותיו לטובת הנפקת מניותיה הראשונה של ספייס־אקס, שהייתה ההנפקה הכי גדולה אי פעם, אך מנגד היכולת של הציבור להשפיע על הכיוון שאליו הולכת ספייס־אקס היא קטנה ביותר עד לא קיימת. הדבר לא נעלם מעיני מייסדי ומנהלי חברות הענק האחרות, שלעת הזו אינם בעלי שליטה מלאה, שלמרות הקושי המשפטי ירצו גם הם לעוט אל עבר השליטה המלאה וינסו להנדס את הגעתם ליעד הזה".

ראוי לציין בהקשר הזה כי ברוב החברות הציבוריות בארה"ב אין בעל שליטה מובהק, אך חרף שיעור השליטה החריג במיוחד שיש למאסק בספייס־אקס, האחרונה רחוקה מלהיות היחידה – גם לא בתחומי הטכנולוגיה. חברת אלפאבית, למשל, חברת האם של גוגל, ששוויה עמד על כ־4.5 טריליון דולר עת נבחנה, מוחזקת על ידי לארי פייג' וסרגיי ברין, שלפי תשקיף שהוגש לרשות ניירות הערך האמריקאית באפריל 2026 מחזיקים בכ־89% ממניות הצבעה מיוחדות מסוג Class B, המקנות להם יחד כ־53% מזכויות ההצבעה בחברה.

מר מוסיף ומסביר כי "הסיכון אינו מסתכם רק בניוזוט חסכונות הציבור ומחיר המניה עצמה, אלא גם בסגירת אופקים ואפשרויות. אם ניקח דוגמה מעולמות הפארמה והתרופות, אז כיום יש מעט חברות הפועלות בעולמות אלה שכוחן כה גדול עד שהן מכוונות את התרופות של המחר. בהקשר זה הן פועלות תוך תעדוף חדשנות למחלות כרוניות ולקהלים שמסוגלים לשלם עבור המזור החדש, שכן זה עיקר הפן העסקי המאפשר את התפתחותן ואת רווחי משקיעיהן. זו גם הסיבה שרוב הסטארטאפים בתחומי הפארמה והבריאות מכוונים גם הם ליעדי החברות.

"סביר שעולם החדשנות הטכנולוגית יצעד בדיוק בשביל הזה, שהרי כל מייסד והמשקיעים בו חושבים על השווקים שבהם הם פועלים בהיבטי המי יקנה אותם ובכמה כסף, וכשיש שחקן אחד גדול שאת תשומת ליבו צריך ללכוד – הכיוון יהיה אליו. המשמעות היא שיהיה קשה יותר לפתח חברות בוגרות ויהיו הרבה יותר חסמים לחברות התחלתיות".

עו"ד מר. "המדינה היא גם ספק, גם לקוח וגם רגולטור"

צילום: יח"צ

סוג אחר של אקזיט

הצפי הוא כי בעשור הקרוב יהיה גם מספר קטן של חברות מתחומי הדיפנס־טק והמחשוב הקוונטי שיעברו את רף טריליון הדולר. "רוב החברות המוקמות כיום בתחומים אלה לא ישרדו בעוד כעשור עד שני עשורים", מעריך עו"ד מר, "וסבירות גבוהה כי אלה שיגיעו ראשונים לקו הגמר יהפכו לחברות ענק. סטארטאפים אולי יצליחו לשרוד בתחומי הנישה של אותן חברות, אך לא מעבר לכך. יהיו תחומים נוספים שיתפתחו סביב טכנולוגיית ה־AI, אבל הכיוון הוא שלכל תחום יהיו מספר מצומצם של חברות שירכזו אותו, ובכך ירכזו את הכוח הטמון בו".

ההשפעה על החדשנות לפיכך הופכת מהותית, ואחת השאלות היא כיצד הדבר ישפיע על אומת הסטארט־אפ – ישראל. מר: "עדיין תהיה פה פעילות של הון־סיכון, אך סביר שנראה יותר פעילות השקעה מטעם החברות הגדולות. זה גם עשוי להוביל לשינוי עסקאות האקזיט וסביר שנראה יותר תמורה לחברות בניירות ערך ופחות במזומן, שכן שווי המניה של הרוכשות יהיה כה גבוה ומזומין מצד אחד, לצד היותן שער לתחום מצד שני, שסביר שרוב החברות ומשקיעיהן לא יוכלו לסרב. יתרה מכך: סביר שחברות אלו יפעלו כזרוע ביצועית לנישה מסוימת עבור הרוכשת, ואז אותן עסקאות הופכות למעשה למעין רכישה שכל מטרתה היא שכירת המדענים או אנשי הפיתוח באותה חברה נרכשת, יותר מאשר רכישה קלאסית כפי שאנו מכירים אותה כיום".

ומתי, אם בכלל, נראה חברה ישראלית, או כזו של מייסד ישראלי, חוצה את רף טריליון הדולר? תשובת המומחים הנפוצה לעת עתה היא שכנראה לא בקרוב. כישראלים נצטרך להסתפק, בינתיים, בכ־52 מיליארדרים (בדולר), לפי רשימת "פורבס ישראל" ממרץ 2026, לצד כ־100 חברות ישראליות שחצו את רף שווי מיליארד הדולר. אפילו העשיר הישראלי המדורג הכי גבוה, אייל עופר, מוערך בכ־33.6 מיליארד דולר "בלבד" לפי פורבס (מרץ 2026).

בינתיים, מועדון טריליון הדולר נשאר פתוח בעיקר עבור אמריקאים, מלווה בכמה אורחים אסייתים ואורחת בודדת מהמפרץ – ומלכתחילה, כפי שגילה מאסק בשבועיים הקצרים שלו בפסגה, זהו מועדון שכיום קל יותר להגיע אליו – אך קשה יותר להישאר בו, גם אם הכניסה אליו היא בדלת הראשית.■■■

מועדון הטריליונרים הבינלאומי

חברה	תחום	שווי שוק*
אנבידיה	שבבים	5
גוגל	טכנולוגיה	4.5
אפל	טכנולוגיה	4.4
מייקרוסופט	טכנולוגיה	3.6
אמזון	קמעונאות וטכנולוגיה	3
TSMC	שבבים	2.1
ברודקום	שבבים	1.9
סעודי אראמקו	אנרגיה	1.7
מטא	טכנולוגיה	1.5
ספייס־אקס	טכנולוגיית חלל	1.5
טסלה	רכב	1.3
ברקשייר האת'וויי	השקעות	1.1
סמסונג	אלקטרוניקה	1
SK hynix	שבבים	1
אלי־לילי	תרופות	0.999
מיקרון	שבבים	0.936
ג'יי פי מורגן צ'ייס	בנקאות	0.937
AMD	שבבים	0.79

* המספרים עוגלו מטעמי נוחות. בטריליוני דולרים. נכון לתחילת יום המסחר בוול־סטריט ארה"ב בתאריך 4 באוגוסט 2026